

Een Koude Oorlog

Introductie

Het spel 'Een Koude Oorlog' kan worden gespeeld in het kader van de Historische context: Koude Oorlog en kan dienen als introductie tot de belangrijkste gebeurtenissen van de periode 1945-1991. Nadat de leerlingen een herhaling hebben gehad betreffende de groeiende spanningen en tegenstellingen tussen de Verenigde Staten en de Sovjet Unie, periode 1900-1945, begint het spel.

Doel van het spel

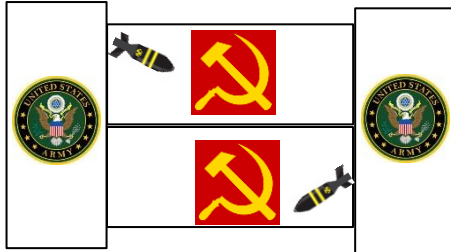
Het is 10 augustus 1945, Hitler is verslagen, de conferenties van Jalta en Potsdam zijn geëindigd en de VS heeft atoombommen laten vallen op de Japanse steden Hiroshima en Nagasaki. Stalin vertrouwt de VS niet en Truman, die sinds kort president is, vertrouwt de SU niet. Je wordt benaderd door een afgezant van een van de twee wereldleiders met de vraag om politiek adviseur te worden. Je doel? Zoveel mogelijk invloed in de wereld verkrijgen. Echter word je op het hart gedrukt dat je het niet tot een nucleaire oorlog moet laten komen!

Wat heb je nodig

- 64 speelkaarten
- Waarvan twee speciale kaarten –Wapenwedloop & Ideologische machtsblokken –
- Twintig miniatuur raketten
- Voldoende fiches die de invloed representeren.
- 2 of 4 spelers

Begin opstelling

- Laat de leerlingen in een soortgelijke opstelling zitten.

- De leerlingen krijgen rol toebedeeld, de rol van Amerikaanse of Sovjet adviseur.
- Met deze opstelling is er na de Amerikaanse adviseur altijd een Sovjet adviseur aan de beurt en andersom.
- Tussen de Amerikaanse adviseur en de sovjet adviseur (die aan zijn linker hand zit) komen in totaal tien miniatuur raketten te liggen.

Start van het spel

- De kaarten worden geschud en iedereen krijgt vier kaarten
- Deze kaarten houden de spelers gedekt in hun hand.
- De overige kaarten worden op een stapel in het midden gelegd naast de invloedfiches.
- De jongste speler mag beginnen.

Verloop van het spel

De eerste ronde begint nadat de leerlingen allemaal op hun blaadje het jaar 1945 hebben opgeschreven.¹ De jongste speler begint door een van de volgende handelingen uit te voeren:

1. Een kaart open bij zichzelf te spelen. De inhoud heeft dan betrekking op zijn verloop van de Koude Oorlog.
2. Een kaart open bij een ander te spelen. De inhoud heeft dan betrekking op het verloop van de Koude Oorlog van zijn medespeler.
3. Als een speler geen kaart kan spelen, omdat er nog niet voldaan is aan bepaalde voorwaarden, dan mag de speler twee kaarten ruilen met de afpakstapel. De speler is dan nog steeds aan de beurt en mag nog steeds een kaart spelen.
4. Als een speler geen kaart wil spelen(!) omdat deze voor hem/haar een negatief effect heeft en voor de ander een positief effect, mag de speler deze wegleggen op een nieuwe aflegstapel. De speler pakt dan een nieuwe kaart en de beurt is voorbij. **Let op!** De volgende speler, mag er ook voor kiezen om die kaart te pakken aan het einde van zijn/haar beurt.
5. Nadat de speler een kaart heeft gespeeld (stap 1 t/m 3) pakt hij daarna de bijbehorende fiches en/of raketten.
6. Pakt de speler een nieuwe kaart en is de volgende speler aan de beurt. Kiest de speler voor optie 4 is de beurt gelijk voorbij.
7. Aan het eind van een ronde schrijft elke speler kort op het blaadje wat er tijdens zijn/haar Koude Oorlog is voorgevallen (Alleen kaartjes die bij jou zijn neergelegd of weggehaald).

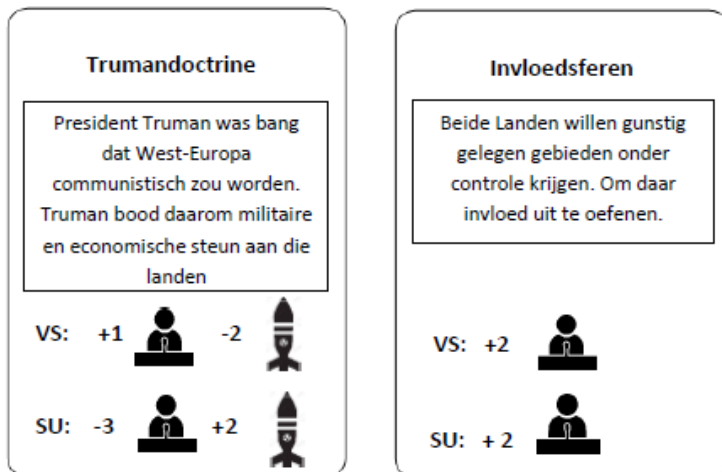
Belangrijk: Als een speler een kaart speelt is het belangrijk dat de complete inhoud van de kaart hardop wordt voorgelezen door de speler. De overige spelers dienen te luisteren, ook al wordt een kaart voor de tweede of derde keer voorgelezen.

Elke ronde is drie jaar van de Koude Oorlog. Ronde 1 – 1945, ronde 2 – 1948, ronde 3 1951, ronde 4, 1954, etc. (Hier is voor gekozen omdat ze maximaal zestien tot zeventien ronden kunnen spelen en dus uit kunnen komen in 1992, als ze met z'n vieren spelen). Mocht je minder tijd hebben is het mogelijk om dit aan te passen naar vijf jaar per ronde.

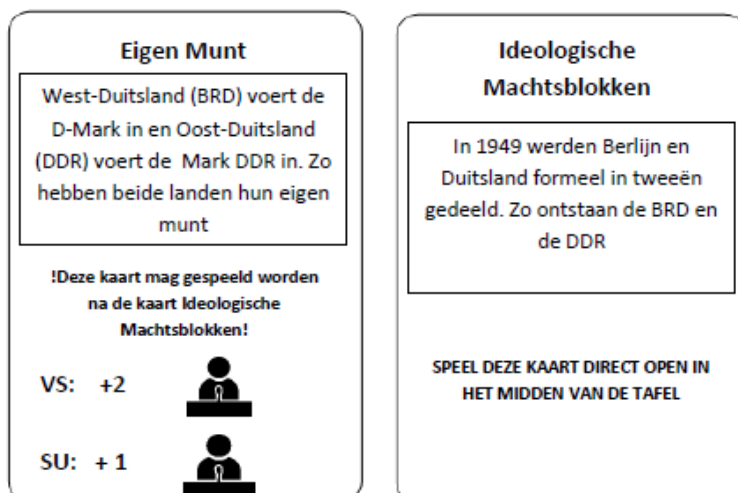
¹ *Leerlingen maken korte aantekeningen van de gebeurtenissen in hun Koude Oorlog, omdat ze deze later nodig hebben tijdens de verwerkingsopdracht*

Verschillende kaarten

Er zijn verschillende soorten kaarten, waarvan een aantal speciaal zijn. Op de kaarten staan gebeurtenissen uit de Koude Oorlog die ervoor zorgen dat je invloed toeneemt of afneemt (afgebeeld door een spreker), je nucleaire arsenaal groeit of juist kleiner wordt (afgebeeld door een raket) of allebei. Het kan zijn dat een bepaalde kaart voor de ene grootmacht een positief effect heeft en voor de andere grootmacht juist een negatief effect heeft. Zie de onderstaande kaartjes, *Trumandoctrine* & *Invloedsferen*, als voorbeeld.

Daarnaast zijn er een aantal speciale kaarten. Zoals bijvoorbeeld, *Ideologische Machtsblokken*. Deze kaart dient gelijk open in het midden van de tafel gespeeld te worden en heeft betrekking op alle spelers. Hetzelfde geldt voor de kaart *wapenwedloop*. Daarnaast zijn er bepaalde kaarten die alleen gespeeld kunnen worden als er aan bepaalde voorwaarden voldaan is, zoals de kaart *Eigen Munt*. Op de kaart staat beschreven wanneer deze kaart gespeeld mag worden. In dit geval mag deze kaart pas gespeeld worden nadat de kaart *Ideologische Machtsblokken* in het midden van de tafel is gelegd.

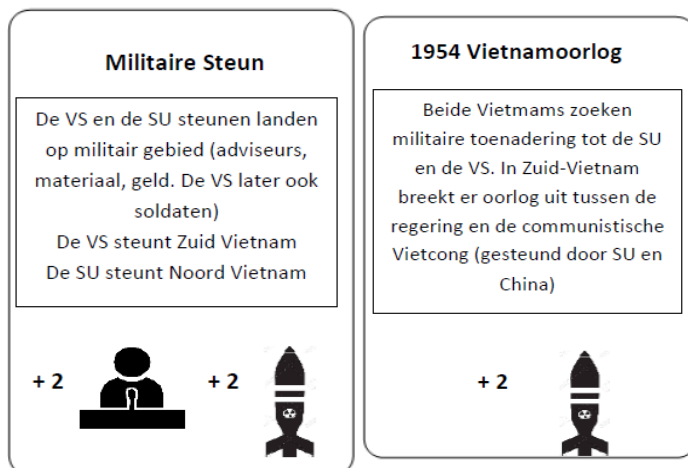

Raketten en fiches

De fiches zijn niet zozeer noodzakelijk, de leerlingen kunnen gemakkelijk op een papiertje bijhouden hoeveel invloed ze hebben. Ik heb er wel voor gekozen om fiches te gebruiken om het wat overzichtelijker te maken. Zorg dan wel voor voldoende fiches, minimaal 50 per groep.

De miniatuur raketten zijn wel noodzakelijk (in welke vorm dan ook). Op die manier houden de leerlingen bij hoe groot de verschillen zijn tussen de nucleaire arsenalen van beide grootmachten. Zoals ik al heb laten zien in de begin opstelling. Gaat dit tussen twee spelers, de Amerikaanse adviseur en de Sovjet adviseur die links van hem/haar zit. Op het moment dat het verschil tussen die twee spelers +10 is, breekt er een nucleaire ramp uit waardoor deze spelers al hun invloed verliezen en weer helemaal opnieuw moeten beginnen.

Bijvoorbeeld: Ik ben een Amerikaanse adviseur en speel de onderstaande kaart, *Militaire Steun*, bij mijzelf. Dit heeft een positief effect op mijn invloed (+2), maar daarnaast heeft het ook invloed op mijn nucleaire arsenaal (+2).

Op het moment dat de Sovjet adviseur aan mijn linkerkant nog geen kaarten heeft liggen met plus of min raketten, betekent het dus dat het verschil tussen ons nucleaire arsenaal twee is. Dan staan er twee miniatuur raketten tussen ons. Speelt hij/zij daarna zelf tijdens zijn beurt de kaart *Vietnamoorlog* bij zich zelf, vergroot

hij/zij dus zijn eigen nucleaire arsenaal met twee. Waardoor het weer gelijk wordt getrokken, de twee raketten worden dan weggehaald.

Einde van het spel

Het spel is afgelopen als de stapel met kaarten op is. De spelers tellen hun invloed en de persoon met de meeste invloed heeft gewonnen. Als twee spelers evenveel invloed heeft wint de speler met het grootste nucleaire arsenaal. Het is een individueel spel, je probeert dus van iedereen te winnen! Hoe je het doet, is helemaal aan jou! *Een nucleaire ramp is niet gelijk het einde van het spel! Als er een te groot verschil ontstaat (10+) tussen twee spelers verliezen zij al hun invloed, kaartjes worden uit het spel gehaald. Zij beginnen dan weer opnieuw met 0 invloed.*

Verwerkingsopdracht

In 1992 word je door een speciale commissie van de Verenigde Naties (VN) benaderd om een rapport te schrijven over de gebeurtenissen die hebben plaats gevonden in de Koude Oorlog.

- Je begint het rapport met een uitleg over de besluiten die zijn genomen tijdens de conferenties van Jalta en Potsdam.
- Maak een tijdlijn van de gebeurtenissen in jouw Koude Oorlog. Begin in 1945 en eindig in 1992.
- *Extra uitdaging: Zoek uit wanneer de gebeurtenissen uit Jouw Koude Oorlog echt hebben plaats gevonden (chronologische volgorde) en maak hier een historisch accurate tijdlijn van.*
- Daarna beschrijf je de ontwikkelingen die hebben plaats gevonden tijdens jouw Koude Oorlog. Dit doe je op basis van de kaartjes en aantekeningen die je hebt gemaakt tijdens het spelen van het spel.
- Verwerk in je rapport minimaal een spotprent over een bepaalde gebeurtenis die heeft plaats gevonden tijdens jouw Koude Oorlog.
- Tot slot eist de VN dat je een gebeurtenis naar keuze selecteert en daar grondig onderzoek naar doet en dit toevoegt aan het rapport.
- Je mag het rapport vanuit je eigen perspectief schrijven (denk aan je adviseurs rol).

Invloedsferen

Beide Landen willen gunstig gelegen gebieden onder controle krijgen. Om daar invloed uit te oefenen.

VS: +1

SU: +1

Invloedsferen

Beide Landen willen gunstig gelegen gebieden onder controle krijgen. Om daar invloed uit te oefenen.

VS: +2

SU: +2

Trumandoctrine

President Truman was bang dat West-Europa communistisch zou worden. Truman bood daarom militaire en economische steun aan die landen

VS: +1 -2

SU: -3 +2

Trumandoctrine

President Truman was bang dat West-Europa communistisch zou worden. Truman bood daarom militaire en economische steun aan die landen

VS: +2 +1

SU: -2 +3

Marshallplan

VS gaf Europese landen financiële steun als zij het communisme buiten de deur wisten te houden

VS: +1

SU: -2

Marshallplan

VS gaf Europese landen financiële steun als zij het communisme buiten de deur wisten te houden

VS: +2

SU: -1

Brezjnev-doctrine

Geeft het recht aan de SU om in te grijpen in Oost-Europa als de regering niet voldoet aan de eisen van de SU.

VS: -1 +2

SU: +2 -1

Brezjnev-doctrine

Geeft het recht aan de SU om in te grijpen in Oost-Europa als de regering niet voldoet aan de eisen van de SU.

VS: -2 +1

SU: +1 -2

Eigen Munt

West-Duitsland (BRD) voert de D-Mark in en Oost-Duitsland (DDR) voert de Mark DDR in. Zo hebben beide landen hun eigen munt

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart Ideologische Machtsblokken!

VS: +1

SU: +2

Eigen Munt

West-Duitsland (BRD) voert de D-Mark in en Oost-Duitsland (DDR) voert de Mark DDR in. Zo hebben beide landen hun eigen munt

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart Ideologische Machtsblokken!

VS: +2

SU: +1

Ideologische Machtsblokken

In 1949 werden Berlijn en Duitsland formeel in tweeën gedeeld. Zo ontstaan de BRD en de DDR

SPEEL DEZE KAART DIRECT OPEN IN HET MIDDEN VAN DE TAFEL

Westerse Bezettingszone

Franse, Britse en Amerikaanse zones samengevoegd
Bondsrepubliek Duitsland
Vrijemarkteconomie

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart Ideologische Machtsblokken!

VS: +2

SU: -3

Sovjet Bezettingszone

Leeggeplunderd als schadevergoeding
Communistische regering
Planeconomie ingevoerd

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart Ideologische Machtsblokken!

VS: -3

SU: +2

Sovjet Bezettingszone

Leeggeplunderd als schadevergoeding
Communistische regering
Planeconomie ingevoerd

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart Ideologische Machtsblokken!

VS: -2

SU: +3

Westerse Bezettingszone

Franse, Britse en Amerikaanse zones samengevoegd
Bondsrepubliek Duitsland
Vrijemarkteconomie

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart Ideologische

VS: +3

SU: -2

Oprichting NAVO

De Amerikanen richten een Westers Militair bondgenootschap op in 1949: Noord Atlantisch Verdrag Organisatie

SU: -2

-2

VS: +2

+2

Oprichting NAVO

De Amerikanen richten een Westers Militair bondgenootschap op in 1949: Noord Atlantisch Verdrag Organisatie

VS: +2 +1

SU: -1 -2

Oprichting Warschaupact

De Sovjets richten een Oosters militair bondgenootschap op in 1955 Het Warschaupact

VS: -1 -2

SU: +1 +2

Oprichting Warschaupact

De Sovjets richten een Oosters militair bondgenootschap op in 1955 Het Warschaupact

VS: -2 -2

SU: +2 +2

Wapenwedloop

Beide landen proberen elkaar te overtreffen met (atoom)wapens

SPEEL DEZE KAART DIRECT OPEN IN HET MIDDEN VAN DE TAFEL

Afshrikking Massale Vergelding

als de SU West-Europa zou aanvallen, zouden de VS de Sovjet-steden met kernwapens verwoesten

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

VS: +3

SU: +1

Communistische spionage

Julius en Ethel Rosenberg spelen de plannen van de atoombom door naar de geheime dienst

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

VS: -2 -3

SU: +2 +4

Wederzijdse afschrikking

degene die met een kernoorlog begon, kon erop rekenen dat zijn eigen land ook verwoest zou worden

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

+3

Wederzijdse afschrikking

degene die met een kernoorlog begon, kon erop rekenen dat zijn eigen land ook verwoest zou worden

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

+3

Cubacrisis 1962

De Sovjet Unie plaatst Nucleaire raketten op Cuba die de VS kunnen bereiken.

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

VS: -1 -2

SU: +1 +2

Cubacrisis 1962

De Verenigde Staten plaatst Nucleaire raketten in Turkije die de SU kunnen bereiken.

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

VS: +1 +2

SU: -2 -1

Cubacrisis 1962

Kennedy ontdekt een raketinstallatie op Cuba en eist dat deze worden weggehaald door middel van een vlootblokkade

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

VS: +3

SU: -3

Cubacrisis 1962

Chroesjtjov gaf toestemming om kernwapens te gebruiken als de VS het leger zou sturen.

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

VS: -3

SU: +3

Cubacrisis 1962

De Cubacrisis bracht de wereld op de rand van een kernoorlog. Op het laatste moment werd oorlog voorkomen door raketten uit Turkije en Cuba te halen

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

SU & VS -5

Cubacrisis 1962

De Cubacrisis bracht de wereld op de rand van een kernoorlog. Op het laatste moment werd oorlog voorkomen door raketten uit Turkije en Cuba te halen

!Deze kaart mag gespeeld worden na de kaart WAPENWEDLOOP

SU & VS -5

Rode Schrik

Periode van anti communisme in de VS. Verdachte mensen werden gearresteerd. SU gebruikte dit om de VS in een kwaad daglicht te stellen.

VS: -2

SU: +3

Vlucht uit Berlijn

Miljoenen Oost-Duitsers vluchten uit de DDR via West-Berlijn. Dit levert grote imago schade op voor de SU.

VS: +3

SU: -2

Vreedzame Co-existentie

Politiek tussen de SU en de VS, dat wil zeggen dat de rivaliteit tussen communisme en kapitalisme wel bleef bestaan, maar niet tot een oorlog mocht leiden

Haal een kaartje met een Raket bij jezelf en je tegenstander weg om de spanning te verminderen

Vreedzame Co-existentie

Politiek tussen de SU en de VS, dat wil zeggen dat de rivaliteit tussen communisme en kapitalisme wel bleef bestaan, maar niet tot een oorlog mocht leiden

Haal een kaartje met een Raket bij jezelf en je tegenstander weg om de spanning te verminderen

Vijandbeelden

De VS en de SU schetste vijandbeelden van elkaar omdat zij op deze manier hun eigen optreden konden verdedigen en omdat zij geloofden in de slechtheid van het andere systeem

-3

Vijandbeelden

De VS en de SU schetste vijandbeelden van elkaar omdat zij op deze manier hun eigen optreden konden verdedigen en omdat zij geloofden in de slechtheid van het andere systeem

-3

Rode Schrik

Periode van anti communisme in de VS. Verdachte mensen werden gearresteerd. SU gebruikte dit om de VS in een kwaad daglicht te stellen.

VS: -3

SU: +2

Vlucht uit Berlijn

Miljoenen Oost-Duitsers vluchten uit de DDR via West-Berlijn. Dit levert grote imago schade op voor de SU.

VS: +2

SU: -3

Blokkade van Berlijn 1948-1949

De invoering van de nieuwe munt (D-Mark) in West-Berlijn wordt niet geaccepteerd door de SU. Daarom sluiten ze de toegangsweg naar West-Berlijn af

VS: -1

SU: +2

Blokkade van Berlijn 1948-1949

De Amerikanen laten het er niet bij zitten en bieden hulp d.m.v. een luchtbrug. Hulppakketten worden via vliegtuigen in West-Berlijn gedropt.

VS: +2

SU: -1

Hongaarse Opstand 1956

Arbeiders en studenten eisen het vertrek van de Russen, aftreden communistische regering en vrije verkiezingen.

VS: +2

SU: -2

Hongaarse Opstand 1956

Nadat Imre Nagy premier wordt stuurt Chroesjtsjov het leger naar Hongarije en treedt hard op (executies en arrestaties). De SU hersteld de orde

VS: -2

SU: +2

Hongaarse Opstand 1956

Terwijl de SU hard optreedt in Hongarije doet de VS helemaal niks. De VS besluit niet in te grijpen.

VS: -1

-1

SU: +1

+1

Praagse Lente 1968

De nieuwe leiders in Tsjecho-Slowakije willen hervormingen doorvoeren 'Communisme met een menselijk gezicht'

VS: +1

+1

SU: -1

-1

Praagse Lente 1968

Onderhandelingen over de hervormingen mislukken. Troepen van het Warschaupact vallen binnen. SU stelt nieuwe regering aan

VS: -1

+2

SU +2

-1

Praagse Lente 1968

Terwijl troepen van het Warschaupact Tsjecho-Slowakije binnenvalt en de orde herstelt. De VS besluit niet in te grijpen.

VS: -2

+1

SU -1

+1

Spanningen nemen af na 1963

De VS en SU willen een onbeheersbaar nucleair conflict voorkomen. Beide willen af van de extreme kosten van de (kern)wapenwedloop

-4

Spanningen nemen af na 1963

De VS en SU willen een onbeheersbaar nucleair conflict voorkomen. Beide willen af van de extreme kosten van de (kern)wapenwedloop

-3

Marionettenregeringen

De VS en de SU steunen 'marionettenregeringen' op verschillende plekken in de wereld.

De VS in Zuid-Vietnam en Iran
De SU in Noord-Korea

+ 2

Marionettenregeringen

De VS en de SU steunen 'marionettenregeringen' op verschillende plekken in de wereld.

De VS in Zuid-Vietnam en Iran
De SU in Noord-Korea

+ 3

Militaire Steun

De VS en de SU steunen landen op militair gebied (adviseurs, materiaal, geld. De VS later ook soldaten)

De VS steunt Zuid Vietnam
De SU steunt Noord Vietnam

+ 2

+ 2

Militaire Steun

De VS en de SU steunen landen op militair gebied (adviseurs, materiaal, geld. De VS later ook soldaten)

De VS steunt Zuid Vietnam
De SU steunt Noord Vietnam

+ 3

+ 1

Korea Oorlog 1950-1953

Korea was door WO II verdeeld in een Communistisch noordelijk deel gesteund door de SU en een zuidelijke dictatuur gesteund door de VS. Noord Korea viel Zuid Korea binnen

+ 1

+ 1

Akkoord van Geneve 1954 Vietnamoorlog

Nadat de Vietminh de Fransen hebben verslagen bij Dien Bien Phoe wordt Vietnam verdeeld in Noord-Vietnam (communistisch) en Zuid-Vietnam (Kapitalistisch)

+ 2

1954 Vietnamoorlog

Beide Vietnams zoeken militaire toenadering tot de SU en de VS. In Zuid-Vietnam breekt er oorlog uit tussen de regering en de communistische Vietcong (gesteund door SU en China)

+ 2

1964 Vietnamoorlog Tonkin-incident

Door het (verzonnen) incident bij de baai van Tonkin krijgt president Johnson de bevoegdheid om Amerikaanse militairen te sturen naar Vietnam.

VS: -1

+1

SU: +2

-1

Protest tegen de Vietnamoorlog

In De VS en Europa komt steeds meer kritiek en verzet tegen het optreden van de VS in Vietnam. Deze generatie wordt ook wel de protest generatie genoemd.

VS: -2
SU: +3

Protest tegen de Vietnamoorlog

In De VS en Europa komt steeds meer kritiek en verzet tegen het optreden van de VS in Vietnam. Deze generatie wordt ook wel de protest generatie genoemd.

VS: -3
SU: +2

Burgeroorlog Angola 1975-2002

In Angola strijdt de MPLA (communistisch) gesteund door de SU en Cuba tegen de FNLA/UNITA (kapitalistisch) gesteund door de VS en Zuid Afrika om de politieke macht

+2

Burgeroorlog Angola 1975-2002

In Angola strijdt de MPLA (communistisch) gesteund door de SU en Cuba tegen de FNLA/UNITA (kapitalistisch) gesteund door de VS en Zuid Afrika om de politieke macht

+2

Glasnost

Gorbatsjov besluit in 1985 tot de invoering van de Glasnost. Wat betekent dat in het Oostblok meer openheid komt en vrijheid van meningsuiting.

VS: +2
SU: -3

Perestrojka

Gorbatsjov besluit in 1985 tot de invoering van de Perestrojka. Wat betekent dat er meer economische vrijheden komen voor de inwoners. Meer markteconomie

VS: +3
SU: -2

1961 Bouw van de Berlijnse Muur

De DDR wil de vluchtelingenstroom tegen gaan richting de BRD en volgens de Sovjet propaganda willen zij zich beschermen tegen het imperialistische Westen. Zo wordt West-Berlijn helemaal afgesloten

VS: -1
SU: +1

1989 Val van de Berlijnse Muur

Ondanks het bevel om te schieten doen de Oost-Duitse grenswachten niets als Oost- en Westduitsers de muur beklimmen en met eigen meegebrachte hamers en beitels en muur beginnen af te breken.

VS: +1
SU: -1

